

5. Slovesa

Slovesa rozlišujeme **plnovýznamová, modální (způsobová), polopomocná a pomocná**. Poslední dvě zmiňované skupiny slouží ke tvoření složených časů.

Z hlediska tvaroslovného (tvary časování) dělíme slovesa na **pravidelná a nepravidelná**. Slovesa pravidelná se dělí do dvou základních skupin podle koncovky tvaru slovesa v infinitivu.

V tomto přehledu zmíníme pouze několik základních slovesných časů a nepravidelná slovesa pouze ta, která se používají jako pomocná slovesa při tvoření složených časů. Přehled časování nepravidelných sloves lze najít v gramatických učebnicích a slovnících.

5.1. Nepravidelná slovesa être, avoir, aller

Être - být

Je suis	nous sommes
Tu es	vous êtes
Il est	ils sont

Avoir - mít

J'ai	nous avons
Tu as	vous avez
Il a	ils ont

Aller - jít

Je vais	nous allons
Tu vas	vous allez
Il va	ils vont

5.2. Přítomný čas

1. třída: -er

Do první třídy patří slovesa, která v infinitivu končí na „-er“, např. parler. Časujeme je tak, že odstraníme koncovku -er a přidáme koncovky přítomného času: **-e,-es,-e,-ons,-ez,-ent**.

je parle	nous parlons
tu parles	vous parlez
il parle	ils parlent

Otázka inverzí (tzn. převrácením slovosledu):

Při otázce inverzí dochází k přehození slovosledu tvaru slovesa a podmětu, vkládá se pomlčka:

Parle-je?
Parlez-vous?

!3.os. jednotného čísla - dochází k vkládání „t“ kvůli plynulému navazování ve výslovnosti:

Parle-**t**-il?
Parle-**t**-elle?

Zápor:

Zápor u všech slovesných tvarů tvoří dvě záporné částice **ne...pas**, které se kladou před a za slovesný tvar:

Je **ne** parle **pas**.
Vous **ne** parlez **pas**.
Il **ne** parle **pas**.

Rozkaz:

Rozkaz tvoříme ve 2.os. j.č. (tu) a v 1. a 2. os. množ. čísla(nous,vous). Tvoří se od základního tvaru slovesa v příslušné osobě vynecháním podmětu:

Nous parlons. Parlons!
Vous parlez. Parlez!

! 2.os. j.č. pravidelná slovesa první třídy:

Tu parles. Parle!

Dochází k vynechání koncového "s", výslovnost se nemění.

U ostatních slovesných tříd k vynechání nedochází, rozkaz odpovídá tvaru slovesa. Nepravidelná slovesa tvoří tvary pro rozkaz nepravidelně.

2. třída: -ir

Do druhé třídy řadíme slovesa končící na „-ir“, např. finir. Po odstranění koncovky -ir, přidáme koncovky: **-is,-is,-it,-iss + ons,-iss + ez, -iss + ent**.

je finis	nous finissons
tu finis	vous finissez
il finit	ils finissent

5.3. Minulý čas složený - passé simple

Minulý čas se skládá z **pomocného slovesa (être, avoir)** v přítomném čase a **tvaru přičestí minulého**.

Sloveso être používáme u sloves pohybu, zvrtných sloves a s některými výjimkami, ostatní slovesa se pojí se slovesem avoir.

Přičestí minulé - tvoření:

1. třída - po odtržení koncovky přidává -é: parler - parlé

2. třída - po odtržení koncovky se přidává -i: finir - fini

Nepravidelná slovesa tvoří tvary přičestí minulého nepravidelně

Minulý čas - oznamovací způsob:

J'ai parlé.
Nous avons parlé.
Vous avez fini.

Otázka inverzí:

As-tu parlé?
Avez-vous fini?

Zápor:

Je n'ai pas parlé.
Nous n'avons pas parlé.
Ils n'ont pas fini.

5.4. Blízka budoucnost - future proche

Tzv. blízká budoucnost se vyjadřuje vazbou slovesa **aller + infinitiv plnovýznamového slovesa**. Tvar infinitivu se nemění, „pracujeme“ pouze se slovesem aller ve tvaru příslušné osoby.

Je vais travailler.

Nous allons parler.

Otázka:

Allez-vous travailler?

Zápor:

Nous n'allons pas travailler.